

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методик викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

competitiveness, serving communities» (REDU) (2020-2024). Інститут вищої освіти НАПН України. URL: <https://ihed.org.ua/internationalization/redu/> (дата звернення 20.12.2025)

2. Goddard J., Kempton, L. The civic university: the policy and leadership challenges. Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2016. 352 p.

Тарапатов Михайло,
старший викладач кафедри англійської філології та прикладних студій,
Маріупольський державний університет

СИНТАКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИТКУ ПРИКМЕТНИКІВ ПОЗИТИВНОЇ ОЦІНКИ В ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ

Оцінка, якою у лінгвістиці прийнято розуміти власне закріплене відношення носія мови до позамовного об'єкту, до фактів мови та мовлення, має спрямованість на розкриття якісної складової певного предмета. Лексико-граматичним класом слів англійської мови, семантичною основою яких слугує саме якість, є прикметники. Прикметники набувають референтну співвіднесеність тільки у поєднанні з іменником або іншим номінальним елементом. Підкреслюючи тісний та нерозривний зв'язок прикметників зі словами номінального характеру, треба зазначити, що цей зв'язок відбувається таким чином: прикметники є або синтаксичним атрибутом номінальної одиниці або синтаксичним предикатом номінального компоненту, що виконує роль суб'єкту.

Відповідно до загальної синтаксичної концепції для прикметників, визнається або атрибутивна, або предикативна функції [1, с. 206]. Існує також більш припустима концепція, згідно якої і атрибутивна і предикативна функції можуть розглядатися як дві синтаксичні функції, які однаково притаманні ад'єктивним словам, зважаючи на те, що більшість прикметників можуть виконувати і атрибутивну і предикативну синтаксичні функції.

В результаті аналізу прикладів з творів англійських письменників було виявлено, що вживання прикметників позитивної оцінки в атрибутивній функції є більш частотними й складає 61,9% від загальної кількості прикладів, що розглядаються. При цьому, вживання у функції предикатива менш характерно для прикметників позитивної оцінки й складає 38,1% від загальної кількості проаналізованих прикладів.

Більш високий у кількісному співвідношенні показник вживаності прикметників позитивної оцінки в атрибутивній функції пояснюється самим характером атрибутивного зв'язку, який є найбільш міцним між словами у реченні. Цей зв'язок присутній між означенням та означувальним словом. Для нього характерним є те, що він утворює такі словосполучення,

які у реченні виступають як цілісні одиниці, як цілісні комплекси, що входять у речення у зібраному, готовому виді, у той час коли предикативний зв'язок (зв'язок між підметом і присудком), найбільш вільний зв'язок між словами у реченні, який не з'єднує слова у одне ціле, не є заздалегідь відомим й встановлюється тільки у реченні [2, с. 103].

Таким чином, беручи до уваги кваліфікативний характер значення прикметників позитивної оцінки та їх тісний зв'язок з номінальними одиницями, робимо висновок про те, що отримані дані в результаті аналізу практичного матеріалу є теоретично обґрунтованими, й досліджувані прикметники, виражаючи оцінку певного денотату, частіше виконують у реченні функцію означення та є тісно пов'язаними з означувальним номінальним елементом, що означає певний денотат, тоді як прикметники позитивної оцінки у функції предикатива дають оцінку предмету або явищу опосередковано через дієслово-зв'язку й, таким чином, характеризується менш частотним вжитком у мові.

При атрибутивному функціонуванні прикметники позитивної оцінки можуть виконувати функцію означення, яке описує іменник у функції підмета, доповнення, обставини або предикатива. Синтаксична роль означувального слова, на наш погляд, має певний вплив на ступінь вираження оцінки. Так, підчас аналізу прикладів ми виявили, що досліджувані прикметники, виконуючи функції суб'єктного і предикативного означень, є більш важливими для передачі оцінки, ніж прикметники у функціях об'єктного і адвербіального означень. Інакше кажучи, на прикметниках позитивної оцінки, означувальними словами яких є підмет або предикатив, більш акцентується увага реципієнта, ніж на прикметниках, що означають доповнення й обставину.

Аналіз фактичного матеріалу показав, що при атрибутивному функціонуванні прикметники позитивної оцінки можуть вживатися у різних позиціях відносно означувального слова, а саме у препозиції або постпозиції.

Підчас аналізу прикладів з художньої літератури було виявлено, що у відсотковому співвідношенні превалює вживання невідокремлених означень, що виражаються прикметниками позитивної оцінки, й складають 95,38% від загальної кількості прикметників у атрибутивній функції. Кількість прикметників позитивної оцінки у функції відокремлених означень менша й у відсотковому співвідношенні складає 4,62%. Перевага прикметників у функції невідокремлених, тобто більш тісно зв'язаних з означувальним словом означень, пояснюється саме змістом означення, яке не є предметом, умовою або перебіганням процесу, а ознакою. Ознака не існує окремо від її носія; вона існує не поза межами предмета або явища, а в ньому самому. Це відображається у мові, й означення виступає у якості тісно зв'язаного компонента у сполученні зі своїм означувальним словом. Особливий характер зв'язку, що об'єднує означення з означувальним словом призводить до того, що прикметники позитивної

оцінки в атрибутивній функції й означувальне їх слово складають єдиний комплекс, який виступає у реченні як єдина одиниця.

Треба також зазначити, що більшість відокремлених означень вживаються у постпозиції щодо означувального слова, у той час як частотність функціонування досліджуваних прикметників у якості препозитивних відокремлених означень є дуже незначною. Це зумовлено тим, що постпозиція утворює більшу семантичну вагомість означення, й таким чином, сприяє його відокремленню. Постпозитивні прикметники позитивної оцінки, набуваючи відомого семантичного наголосу, становляться у більшості випадків відокремленими й не утворюють з означувальним словом тісного комплексу. Зв'язок постпозитивного означення з означувальним номінальним елементом більш вільний, й ознака тому вводиться не як фіксована заздалегідь й така, що належить даному предмету, а як притаманна для предмета у даний момент. Таким чином, прикметники позитивної оцінки у функції постпозитивних відокремлених означень виражають деяке розгалуження думки й завжди несуть у собі ідею предикативності, тим самим на наш погляд, відкриваючи можливість для утворення підрядного речення.

Необхідно також зазначити, що і повні, і еліптичні речення, які містять оціночний прикметник, є емоційно забарвленими. При цьому досліджувані прикметники можуть поєднуватися з прислівниками ступеню, що впливає на інтенсивність емоційності оцінки. Так, наприклад, прислівники *very, so, terribly, absolutely, extremely, perfectly, awfully, frightfully* тощо посилюють позитивну оцінку, виражену прикметником, а прислівники *rather, quite, pretty*, навпаки, показують, що ця оцінка розповсюджується на попереднє висловлювання лише у певному сенсі.

Підчас дослідження предикативного функціонування прикметників позитивної оцінки у тексті ми також виділили їх вживання у якості об'єктного предикативу.

Аналіз фактичного матеріалу встановив, що досліджувані прикметники виконують у реченні функції означення або предикатива, причому атрибутивне функціонування більш притаманне для них, ніж предикативне. Найбільшу частотність вжитку мають прикметники позитивної оцінки у функції препозитивної невідокремленої обставини. Перспективи подальших досліджень пов'язуємо з вивченням семантичної структури прикметників позитивної оцінки.

Література

1. Приходько Ю.Г. Мовленнєва діяльність і оцінка. Вісник СумДУ. Серія: Гуманітарні науки. 2003. Вип. №4(50). С. 206-208.
2. Соколовська, Ж.П. Проблеми системного опису лексичної семантики. Київ: Наукова думка, 1990. С. 67-138.